

[Socialministeren.]

tage mod nogen Kritik. Kunde jeg sige til de ærede Medlemmer, at de var hastige, naar det drejer sig om Gennemførelsen, vilde jeg ogsaa være glad. Men det har jeg aldrig kunnet sige.

I øvrigt udtalte de ærede Ordførere for Venstre og det konservative Folkeparti, om end i en naadig Form, deres Forbavselse over, at dette Forslag og — det forstod jeg forleden — Forslaget om Bortfald af Fattighjælps Virkninger kom til at foreligge til Trods for, at Regeringspartierne og Regeringen i Almindelighed og Socialministeren i Særdeleshed havde udtrykt deres Tilfredshed med det, der var opnaaet, endogsaa takket positivt for det, der var opnaaet ved det saakaldte Kriseforlig i Sommer.

Det sidste er rigtigt; jeg har takket. Jeg er vant til saa ringe Imødekommenhed fra de ærede Oppositionspartiets Side, at det ikke lidet, vi opnaaede gennem Arbejdsløshedsloven, uvilkaarligt fremkaldte en Tak. Men noget helt andet er, om der er Grund til at udtrykke Forbavselse over, at Kriseforligets Forudsætninger for saa vidt ikke har vist sig at holde. Lad mig gaa lidt tilbage, give en lille Skildring af, hvorfor Situationen har formet sig saaledes, at dette Lovforslag maa ligge paa Tingets Bord i Dag.

I Forbindelse med den ordinære Arbejdsløshedslovgivning, Lovgivning om Oprettelsen af Krisekasser, der under saakaldte normale Forhold skulde være tilstrækkelig til at raade Bod paa de Vanskeligheder, der følger af normal Arbejdsløshed, i Forbindelse hermed blev der fra min Side fremsat et Forslag — jeg ser her bort fra Fortsættelseskasserne, den midlertidige Fortsættelse af vedtægtsmæssig Hjælp i denne Vinter, der var nødvendig, fordi Krisekasserne først senere traadte i Kraft —, blev der fremsat Forslag om almindeligt Statstilskud til Kommunerne til Kriseudgifter.

Hvorfor? Af den Grund, at medens man før Krigen regnede med, at Arbejdsløshedsprocenten vilde ligge nede paa 10, og efter Krigen, omkring 1920—21, efter de Rystelser, Økonomen havde været Genstand for i Europa, maatte regne med en Arbejdsløshedsprocent paa omkring 20, er i de sidste Aar under den nu herskende Verdenskrise Arbejdsløshedsprocenten kommet helt op paa 35.

Jeg anmoder ærede Medlemmer om ikke at sammenblande to Ting: *den almindelige sociale Lovgivning og den dertil hørende permanente Arbejdsløshedslov*, der ifølge hele sit Beregningsgrundlag og efter alle de Udtalelser, der er fremsat af mig talrige Gange

her, gaar ud fra det, man i det kapitalistiske Samfund hidtil har betragtet som normal Arbejdsløshed, og saa de *Kriseforhold*, hvorunder Arbejderne har levet *i de sidste Par Aar*. Til at afbøde de Virkninger, der følger af den ekstraordinære Verdenskrise, kan den ordinære Arbejdsløshedslov ikke strække til, hvad man ogsaa har anerkendt fra Venstre og det konservative Folkeparti ved at gennemføre den ekstraordinære Kriselov, gældende til 1. Maj.

Ja, siger man, men naar vi har gennemført den, kunde den saa ikke være tilstrækkelig? det mente dog Regeringen og Socialministeren i Sommer, at den var. Nej, det mente Socialministeren ikke. Uden at jeg her skal komme ind paa Udvalgs- og Underudvalgsforhandlinger, tror jeg ikke — det har været fremdraget før —, det kan skade at sige, at der skete under de Forhandlinger, der førte til Kriseforliget, to Ting, som faar Betydning ved Fremsettelsen af dette Lovforslag.

Den ene Ting var, at i det Forslag til Kriselov, som jeg fremsatte, var der en Bestemmelse om, at den Hjælp, der fra Kommunernes Side kunde ydes de arbejdsløse, ikke var afpasset efter den tilfældige Arbejdsløsheds-kasses Sats, det vil sige, Kommunerne var i Stand til efter deres Skøn over Trangen i det enkelte Tilfælde at yde den Hjælp, de skønnede nødvendig. Men hvad skete der paa Forlangende af Venstre, og i hvert Fald med Tilslutning fra det konservative Folkeparti, som Betingelse for at yde Millionerne til Arbejdsløshedslovgivningen? Ved Kriseforliget skete der det, at man ændrede denne Bestemmelse til en helt anden, idet man sagde: Hjælpen kan dog ikke overstige, hvad Arbejdsløsheds-kassen yder.

Men Arbejdsløsheds-kassens Ydelser til den enkelte arbejdsløse er jo ikke sat i Forhold til den enkeltes ægteskabelige Stilling, Børneantal, Trang i øvrigt, Bopælsforhold eller lignende, den er ens for alle i samme Kasse. Som Følge deraf vilde man komme ind i den Situation — og man maatte vide det i Forvejen —, at en hel Del af de arbejdsløse, med en Understøttelse af fra 12 til 18 Kr. fra Arbejdsløsheds-kassen, umuligt kunde klare sig og navnlig slet ikke kunde klare sig under Vinterens Forhold.

Jeg sagde da i Udvalget: Dette gaar ikke; de Herrer maa kunne se, at paa den Maade kan de Mennesker ikke eksistere; jeg maatte forlange, at der blev Adgang for Hjælpekasserne til efter Skøn at supplere Understøttelsen efter Trang i det enkelte Tilfælde. Men denne Adgang, som man